

NYIRI KÖZLÖNY.

Hetilap a társadalmi élet, gazdaság, ipar és kereskedelem köréből.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagy-Orosi-utca 993-ik sz. a.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Bérmertelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

helyben házhoz hordva vagy postai szétküldéssel:
 Egész évre 4 frt.
 Fél évre 2 „
 Évnyegyenként 1 „

Hirdetések díja:

Minden 4 hasábos petit-sor vagy ennek térfoglalata egyszeri hirdetésért 5 kr., többszöri hirdetésért 4 kr. minden beigtatásnál. — Bélyegdíj minden igttatásért külön 30 ujkr.

Nyilttérben minden háromhasábos sor 20 ujkr.

Felhívás

Szabolcs megye lelkes honfiaihoz!

A honfiai kegyelet méltán megvárja mindnyájunktól: hogy örök emlékekkel dícsőítsük sírjait azoknak, kik az alkotmány és hazáért védelmében hulltak el.

A „Pesti Napló” szerkesztősége volt az első, mely megpendítte az eszmét, hogy felejthetetlen **Batthyány Lajosunk emléke** a hálás nemzet által mögörökíttessék.

Mi örömmel karoljuk fel ez eszmét, s ennél fogva felhívjuk, felkérjük megyénk lelkes honfiai, miszerint e nemzeti emlék létesítését, kiki teltségéhez képest mozgítsa elő. — E czélból a „Nyiri Közlöny” szerkesztősége hasonlólag alírást nyit. Az adakozásokat lapunk élén közöljük, s azt nyilvános számadásul kérjük tekinteni.

Az adakozást megkezdi 6 frttal

a szerkesztőség.

Szabolcs megye bizottmánya rendkívüli közgyűlése

(január 4-én).

Elnöklő első alispán a gyűlést megnyitván, meleg és szívélyes szavakban üdvözölte a bizottmányt; elmondá: hogy magyar embernek ősi szokása, ha az újév elején egymással találkozik, boldog újévet kívánni; ő is a tisztelt bizottmány jelenlevő összes tagjainak boldog újévet kíván s magát további szíves barátságukba s támogatásukba ajánlja, de mindenkifelelt élteni — közös édes anyánkat, kedves hazánkat. — Hangos éljenzések követték e néhány igazán szívből fakadt szót s mindenki feszült figyelemmel várta, hogy a főjegyző — mint a megye szónoke — elnöklő alispán urat viszont üdvözlendi. Fájdalom, az illető hallgatott, mit neki, — ki különben e megyének egyik legtalpraesettebb s legjelesebb szónoke — legfélebb mint feledékenységet tudhatunk be.

De térjünk át a tárgyra.

1) Olvastattott a m. k. honvédelmi miniszteriumnak 1869-ik december 9-én kelt rendelete, az 1868. 41. tez. értelmében fogantatandó ujonczozás előmunkálatai megtétele s az 1850-, 1849- és 1848-ban születettek összeírásai jegyzékének az ujonczjutalék meghatározhatása szempontjából leendő felterjesztése iránt.

Elnöklő első alispán által a járásbeli négy főszolgabírótól e tárgyban bekívánt összeírásai jegyzékből kitént, hogy az első korosztálybeliek száma 1924, a második korosztálybelieké 1042, a harmadik korosztálybelieké 706, összesen tehát 3672. Ezen összeírás a mlgu honvédelmi miniszteriumhoz felterjesztetni rendeltetett, s egyszersmind helyettes alispáni minőségben a sorozó bizottság elnökeiül a kiskvárdai járásban br. Horváth Gedeon, a nádudvariiban László Alajos, a nyirbátoriiban Molnár Ágoston neveztetett ki, első alispán urra a dadai járás bizottsági elnöksége bizatván.

2) Ezzel kapcsolatosan felolvastattott N.-Kálló város s több a nádudvari járáshoz tartozó község abbeli folyamodása, hogy sorozási helyül a nádudvari járást illetőleg nem B.-Ujváros, hanem más község, pl. N.-Kálló avagy Debreczen jelöltesék ki. — Több oldalról felszólalás folytán — a vasutoni közlekedés tekintetéből — a nádudvari járás sorozási helyül Püspök-Ladány tüzetett ki.

3) Felolvastattott a mlgu honvédelmi miniszteriumnak, a megyét okadatolt aziránti jelentésének felterjesztésére felhívó rendelete: „mi okazta azt, hogy a kiskvárdai és bátori járásból csak 69 honvéd soroztatott be, míg a dadai s nádudvari járásból 600 állittatott ki; kiemeltetésen azon rendeletben, hogy a hadsereg és haditengerészet kiállításá által még nincs elég téve a törvénynek, mely szerint minden állampolgár tartozik ebbeli kötelezettségét teljesíteni.” — Határozatott: a két járás volt sorozó bizottságának elnökei e tárgybani okadatolt és kimerítő jelentésük beadására hivandók fel, s azok beérkezte után az illető helyre felterjesztendők.

4) Olvastattott a tiszaszabályozási társulat igazgatója Szögyény Emil abbeli folyamodása, mely szerint a mult évben Veresmartnál kiszakított tisztöltés helyreállításá-

hoz szükségelt 800 kubik öl föld kihordásához igényelt közmunkaszekeres-napszámokat készpénzfizetés mellett kirendeltetni. — Hosszas vita fejlett ki ez ügyben, s mondhatni, hogy mind a folyamodás pártolói, mind annak ellenzői, indokaikat ügyes érvekkel s szónoklataikkal támogatták, — a szónoklatot megkezdette:

Mészáros D.: Nem pártolhatja a kérelmet, mert a tiszaszabályozás ügyét magán vállalatnak tartja, hol is ha az illetők a meghatározott árért sem kapnak munkásokat, szabjanak nagyobb árt, s jótall érte, hogy — mint a vasuti töltések építésénél Debreczen tájékán történt — annyi munkás lesz, a mennyi szükséges. — A tiszaszabályozó társulat elég pénzzel rendelkezik, mit onnan is következtetheti, hogy csaknem minden tisztviselője (kijelenti előre, hogy Szögyény E. urat sérteni nem kívánja) meggazdagodott. — Tanuljon a tiszaszabályozási társulat a vasuti töltés építőitől, kik soha munkakerében hiányt nem szenvednek, s ne alkalmatlankodják minden lépten nyomon a vármegyének.

Szögyény Emil: A Tisza szabályozása nem egy magános vállalat, hanem országos munka. Ott, hol a megye több közveszélyes lakosainak élete és vagyona forog veszélyben, köteles a megye a veszélyt megelőve ugy intézkedni, hogy az illető szerencsétlenek, — kik már a tavalyi árvíz által is tetemes károkat szenvedtek — a végpusztulástól megmentessenek. — A tiszaszabályozó társulat nem ingyen munkát kíván, nem kér könyörödmányt, hanem arra kéri a megyét, hogy tekintélyét közbevetve, a vészhez közel eső községek szekeres közmunkáját engedje át a társulatnak készpénzfizetésért. — Az előtte szólonak abbeli vádját, hogy a tiszaszabályozó társulat minden eddigi tisztviselője meggazdagodott, rigalomnak nyilvánítja s azt kerekén visszautasítja.

Ferenczy Emil: Hol veszély van, ott köteles a megye közgazgatásilag intézkedni. — Kérdi: Vajjon azon szerencsétlen községek, melyeknek egy nagy eső nem csak végpusztulást okozand, hanem még életüket is veszélyeztetni, nem ép oly községei-e a megyének mint a többiek? ezektől kívánja a megye a segédelmet megtagadni, midőn az nem ingyen, hanem készpénz fizetés mellett kéri? pártolja a folyamodványt.

Korányi Miklós: Beismeri hogy a bizottmány mint atyáskodó testület a megye lakosai jólétéről gondoskodni köteles, de kéri: Hegyan vihető ki s teljesíthető folyamodó kerelme? midőn egy 1868-ban megjelent miniszteri rendelet a közmunkaváltásról megengedte, hogy lehet akkor valakit közmunkája leszolgáltatására kényszeríteni?? Ilyesmihez a bizottmányának joga nincs. Ha majd a közmunka összeírása s felosztása után felesleg maradand, ám nem bánja, engedtessek az által a tiszaszabályozó társulatnak készpénz fizetés mellett.

Báthy Károly: A kérvényt nem teljesíthetőnek találja, s egészben csatlakozik

az előtte szóló előadásához, gondoskodjék a tiszaszabályozó társulat napszámokról, s ha jól fizet, — lesz akármennyi.

Bodnár István: Két körülmény merül itt fel, melyet megfontolásra kell vennünk, még pedig: van-e itt veszély, s ha van, mi a közvetítő mód az megelőzni? hogy veszély van, s hogy egy nagyobb esőzés következtében a Tisza árja ismét ki fog törni — az kétségen kívül áll. — Szerinte a bizottság közmunkai segélyt — miután az az illetők által megvalósítható — nem adhat, de azt megtenni köteles, hogy erkölcsi nyomattal bíró határozata által szolgabíró utján hívassa fel a vész helyéhez közel eső községeket, közmunkai tartozásuknak ottani ledolgozására. A megye részéről kijelentvén, hogy az ott teljesített közmunkai napszámok be fognak tudatni.

Zoltán János: Míg a betegnek melyik gyógy mód szerinti orvoslata felett bizonyoznak az orvosok, a beteg igen sokszor meghal. Ne beszéljünk sokat hanem tegyünk; pártolja Bodnár.

Patay András: Hogy a megye közmunkai segélyt jelenleg, midőn még az össze sem iratott s midőn még azt sem tudjuk, kik fogják azt megvalósítani — nem adhat minden kétségen felül áll. Ha a megye szükségleti közmunkájából felmarad — ám engedtessek az át a tiszaszabályozó társulatnak, de jelenleg szó sem lehet az átengedésről.

Zoltán G.: Bodnárnak válasza előadja: hogy a hol veszély van, ott igenis köteles a megye mindent megtenni hogy az elhárítható, de itt nincs a veszély constálva s így segély sem adható. Még a közmunka össze sem iratott, még azt sem tudjuk kik fogják azt megvalósítani, nem határozhatunk tehát olyat, mit törvényesen végrehajtni nem tudunk s minek engedelmességet, az, ki közmunkáját megvalósítani akarja, nem köteles. Pártolja Patay András véleményét.

Szombathy István: A tiszaszabályozó társulat segélyt kér a megyétől nem ingyen de pénzért, tehát mulhatatlan segítni kell a bajon, különben faluk lesznek semmivé, s az ottani lakosság nem leendő képes adóbeli tartozását is teljesíteni. — Pártolja Bodnár.

K. M.: Ugy egyes ember mint egyes hatóságok tetteit, kell hogy a törvényesség vezérelje. — Jelen esetben törvényesen segélyt nem nyújthatunk, de igenis köteleességünk erkölcsi segélyt nyújtani azon szerencsétleneknek — kikre minden perczen veszély néz. — Pártolja Bodnár.

Határozat: A veszélyezett helyhez közel fekvő községek, mint: Dombrád, Kékcse, Önteke, Döghe stb., a kiskvárdai járás fősolgabírája által felszólítandók, közmunkájuknak a veszélyezett helyen leendő ledolgozására, oly kijelentéssel, hogy ezen munkájuk közmunkabeli tartozásukba be fog tudatni.

Kralovánszky Mór.*)

UJDONSÁGOK.

† Mátiaúss alezredes és kirelti honvédparancsnok e napokban Nyíregyházára várják. Az alezredes ur nem levén barátja az ünnepélyes fogadtatásoknak, előre nem tudatta megérkezésének napját; de bármikor jövend, szívesen legyen üdvözölve városunkban, mint a nemzeti szellemű hadseregünk egyik derék bajnoka!

† Nagy Jakab tilinkó-művész városunkba érkezett, hogy hangversenyt adjon; de közbéjött akadályok miatt azt elhalasztani kényszerült.

† Megjelent és beküldetett szerkesztőségünkhez a „Hegyalja” című hetilap első száma változatos tartalommal Boruth E. felolós szerkesztése mellett. Szívesen üdvözöljük, s ajánljuk az érdeklettek figyelmébe.

§ (Közgyűlések.) A nyíregyházi Terménycsarnok e hó 19-én, a casino-egylet ugyan e hó 26-án, fogják rendes évi tisztújító közgyűléseket megtartani.

† A sóstói társulat e hó 6-án tartja a városi képviselet termében évi közgyűlést. Tetszükre miatt a részletes költségvetést jövő számunkban adandjuk. — Elnöknek

*) Minden változtatás nélkül közöljük t. munkatársunk eme jelentését, fontartván magunknak észrevételeinket megtenni. Szerk.

képíleg 20 csoportra felosztottuk, s a csoportokra egy „kemény” kalapból sorolt huztunk: azt határoztuk: hogy az újév első és második napján „a boldog újév kíváncsításul” foglalkozunk, az év harmadik napján aztán tüzelt lélekkel neki fogunk a népszámlálásnak.

Ugy is lett. Az újév harmadnapján egybegyűltünk a kitűzött helyen. — A fopap... a népszámlálási küldöttség feje, a nagy munka megkezdése előtt megdögtött mindnyájunkat, (száma nézve huszonegymás) miután megmutatta volna az ígért földét, elbocsátott vala minket „apostoloskodni”.

Egyik jobbra, a másik balra tartott. Én is neki indultam apostoloskodni; hanem annyit mondhatok, hogy buzgóságomért a keneteljes áldás dacára, több szitkot kaptam, mint a mennyit kap mai napság egy — dohányt kobozó — fiúncz.

Sok kalandom volt. Elmondok a sok közül egynehányat.

...i után egy csinos uri lakház volt az első, melynek lakót a népszámlálási iv rovatai szerint összeirandó valék. — E csinos lak két ablaka az utcára nézett, s az két ablak tele volt tarka szép virágokkal. Felszentelt apostol létemre csiklandozott a kíváncsiság, ki lehet a szép virágok gondos kertészje? ...lái fogom-e őt, vagy csak a nagyanyját?!

Kandikáltam az ablakra, kerestem, firkéstem a sok szép virág között ismeretlen kertésznom (ho... hó!) firtós fejcsékéjét... de hiába.

Bementem az udvarra, innen az előszobába, aztán jobbra kopogtattam az ajtón, gyengén, a hogy a szerelmesek szoktak, s egy ezüst csengésű hang így szólalt meg: „szabad!”

Reszketve nyultam az ajtó kiléncse után.

ujonnan megválasztott egyhangulag Blahunka József, ki a Sóstó gyarapítása körül oly maradó érdemeket szerzett magának. Vonakodott ugyan eleinte ez állomást ismét elfoglalni, de a közgyűlés ismételt kérésének végre engedett. Köszönettel vesszük Blahunka urnak eme közügy iránti buzgóságát. A választmány tagjai lettek: Bodnár István, Glück Dávid, Kacska János, Kralovánszky Mór, Kovács Gergely, Meskó Pál, Nikelszky Mátyas, Schack Mór, Simon Endre, Stern Emánuel, Szamueli Baruch, Takács Alajos, végre pedig a választmány kiegészítő tagjainak tekintetnek: a társulati titkár (Nádasy Lajos), a pénztárnok (Domján Sámuel), és a fűrdo-orvos (dr. Baruch). Nagyból fontos-ságu közérdeku ügyek nem tárgyalattak, — a fölmerült tárgyaknak elintézése a választmányra bízott, melynek illető határozatait olvasóink tudomására fogjuk juttatni.

× Zalkod, Kenézli és Viss községek közbirtokosai és előjárói folyamodványokat nyújtottak be a megyéhez a tiszai révnek Balsától Szabolcsra leendő áttételért. Ugy hiszszük, jobb lett volna csak aziránt folyamodni, hogy Szabolcsnál is állítassék rév s így Balsa igényei kímélésével a három község kívánalmának is elég tétetnek.

— Az érdekeltek figyelmébe ajánljuk a bekövetkezett báui idény alkalmából, hogy ifj. Csáthy Károly nyíregyházi könyvkereskedésében a legdiszesebb cotillon-jelvények nagy választékban kaphatók.

— A Szathmáry testvérlek debreczeni hölgy-divat- s ruhatermère vonatkozó hirdetésünket, ajánljuk a t. cz. helybeli és vidéki közönség figyelmébe. Az izletesen rendezett hölgydivatterem vetekedik a legnagyobb városi hasonló salonokkal, és e válat a fent írott czégeknek csak becésületére, a nagy közönségnek pedig különösen a farsangi idény alatt nagy kényelmére szolgál.

† Fölkéröttünk annak kijelentésére, hogy a nyíregyházi izrael. nőegylet nem felekezeti szükkeblüségből alakult, a mit már maga azon tény is eléggé bizonyít, hogy már éveket elézött, még mielőtt a másik, hitfelekezet nélküli egylet létezett volna, külön egyletet képezett és mint olyan működött. További fönnállása pedig már csak azért sem vált feleslegessé, mert az egyik

Benyitottam, és... lábam a földhöz gyökeresztet, ajkam elnémult, keblem elszorult, egész lényem ígélet alatt állott. Érthetlen szavakat rebegett ajkam, mert egy tündér állott előttem, kinek minden szava egy-egy megszentített dal, kinek bájos vonásait, arczának szép rózsáit, ajkának szelíd mosolygását, szép tejútját fehér homlokának, egy Raphael, Tizian esete nem képes utánozni.

Az ígélet elmúlt; körültekinttem. Egy kis paradicsom volt az egész szoba, minden zuga telve szebbnél szebb, s ékebb virágokkal.

Elmondtam jövelem cseljánt; s a bájos tündér leültett.

Bátorságot vettem magamnak megkérdezni a kis tündért, itthon van-e kedves mamája vagy papája?

Azt a választ kaptam tőle: hogy csak nagyanyja van, de az most nincsen idehaza.

Tovább mentem... kérdeztem a nagy-mamácska nevét, életkorát, születési helyét stb.

Kimerítő választ kaptam. — Tudta a kedves könyv nélkül.

Talán nagy örökség várt nagy-mamácskája holta után?!

Aztán kérdeztem a kis tündértől: „Szabad-e nevé tudnom?!”

*... Rózsá-e felelt ő.

Valóban az is volt.

„Hány éves?!” Már ekkor duzzogni kezdett a kis galamb.

„Hitvallása?!” — „De kérem...”

„Férfes-e vagy...?” — „Uram! nem látja, hogy...”

„Foglalkozása, üzlete?!” — „Impertinentia...” (s lábával toppantott).

„Születéshelye?!” — „Mi köze hozzá?!”

„Honossága?!” — „Elég uram! mindjárt...”

T Á R C Z A.

NÉPSZÁMLÁLÁSI KALANDOK.

Szegény legény voltam, s az vagyok jelenleg is. Voltam falusi praeceptor, diurnista, parvistar, concipista.

Ősziertam annyit, a mennyit nem irt össze más két emberélet alatt. Jártam, fáradtam eleget, hanem a „népszámlálás”-nál fárasztóbb, kimerítőbb munkát nem végeztem soha.

Ennyi vesződséggel nem kerestem kegyeremet falusi praeceptoroskodásom alatt sem, pedig egy falusi praeceptoroknak sok ám a dolga.

Bele vontak engemet is a népszámlálási nagy munkálatba. Városunk legnagyobb ke-rülete nekem jutott. Szép darab föld ez, nyájas olvasóm! — s hogy én ezt a darab földet egy pár nap alatt beháztaltam s az ott lakó egyenek nagyjának, aprajának számát, azoknak vezeték- és keresztneveit, születési éveit, foglalkozásait, születési helyeit, kinek kinek honosságát, továbbá a lakszobák, kamarák, házállatok számát s fajhoz tartozandóságát összeirtam; egyedül fűrgén mozgó lábaimnak s azon sebesen irni tudó kéznek köszönhetem, mely kéz a parvistarásban, diurnistaságban s concipistaságban részint az akták lekörmölése, részint pedig az imá-dottakhoz intézett szerelmes leveleskék irogatása alatt magának kellő gyorsaságot szerzett.

Oh! szép idők voltak azok. De ez nem tartozik ide... kezdjük hát elől.

Az 1869-ik év utolsó napjaiban, többen egy konferentiába lettünk meghíva. Ebben a konferentiában miután a „népszámlálás”-ra készült „oktatásból” a kellő adagot előlünk „emlékezet okáért” felolvasták, a várost tér-

